

mektedir (nşr. Nizâm Muhammed Sâlih Ya'kûbî, *Likâ'ü'l-'aşri'l-ewâhîr bi'l-Mescidi'l-Harâm* içinde, Beyrut 1423/2002).

Silefî'nin seksen civarında olduğu bilinen eserlerinden *Şarhü'l-kırâ'ati 'ale's-şüyûh* (Tunus Hasan Hüsnî Abdülvehhâb Ktp., nr. 18642), *es-Südâsiyyât* (Zâhiriyye Ktp., Mecmû, nr. 73, vr. 11-21; Escorial Library, Mecmû, nr. 1800, vr. 89-99), *Erba'üne hadîsen fi hakki'l-fukarâ'* (İskenderiye Ktp., Hadis, nr. 48), *Terâcîmü'l-Ebheriyyîn* (Zâhiriyye Ktp., Mecmû, nr. 73, vr. 132-137), *Fevâ'idün hisân* (Zâhiriyye Ktp., Mecmû, nr. 26, vr. 245-260), *İntihâbât min usûli Ebi'l-Hüseyn Ahmed b. Muhammed es-Sekafî* (Zâhiriyye Ktp., Mecmû, nr. 113, vr. 12-21), *İntihâbât min usûli kütübi Ebi 'Abdillâh et-Taberî* (Zâhiriyye Ktp., Mecmû, nr. 55, vr. 73-80), *el-Müselsel bi'l-evveliyye* (Zâhiriyye Ktp., Mecmû, nr. 85, vr. 133-140), *Hadîşü'l-muşâfağa* (nşr. Muhammed Ziyâd Tekile, *Cemheretü'l-eczâ'î'l-hadîsiyye* içinde, Riyad 1421), *Müselselü'l-'ideyn* (*Hadîşü'l-'idiyye el-müselsele*; nşr. Muhammed b. Türkî et-Türkî, Riyad 1420/1999), *Hadîşü Lakîm b. Âmir* (Zâhiriyye Ktp., Mecmû, nr. 357, vr. 58-65), *Hadîşü Şu'be 'an Katâde* (Millet Ktp., Feyzullah Efendi, nr. 259) ve *Ehâdîş muntekât 'avâlî* (Zâhiriyye Ktp., Mecmû, nr. 66, vr. 232-237) günümüze ulaşmıştır. Kaynaklarda adları zikredilen diğer eserlerinden bazıları şunlardır: *Ahbârü Ebi'l-'Alâ' el-Ma'arrî*, *Tercemetü Ebi Nu'aym el-İşfahânî*, *el-Fihrist*, *Mu'cemü şüyûhi İşfahân* (*es-Sefinetü'l-İşfahâniyye*), *İntihâbât min usûli İbni'l-Ferrâ' el-Mevşilî*, *en-Nâsih ve'l-mensûh*, *Mu'cemü nisâ'i'l-İşfahâniyyât*, *el-İmlâ'ât 'alâ Muva'tta'i Mâlik*, *el-Muntehab min Süneni'n-Nesâ'i*, *Meclisân fi fazli 'Âşûrâ'*, *İntihâbü Târîhi Trablus* (eserleri için ayrıca bk. Silefî, *et-Tuyûriyyât*, nşr. Desmân Yahyâ Meâlî – Abbas Sahr el-Hasan, neşredenlerin girişi, I, 100-133).

Silefî hakkında Muhammed Mahmûd Zeytûn müstakîl bir çalışma yapmış, Hasan Abdülhamîd Sâlih ise bir doktora tezi hazırlamıştır (bk. bibl.). Şîr Muhammed Zamân "Sources for Silafî's Biography" (*IS*, XXIV/4 [1985], s. 493-502), "Silafî's Biography: His Birth and Family Background" (*a.g.e.*, XXV/1 [1986], s. 1-10) ve "Hâfîz Abû Tâhir Al-Silafî (d. 576/1180) Acquisition of Hadith and Qrâ'ât in Isfahan" (*a.g.e.*, XXV/2 [1986], s. 151-160) başlıklı üç makale kaleme almış, özellikle Silefî'nin ailesi, İsfahan ve Bağdat'taki hayatıyla hocaları hakkında bilgi vermiştir. Ferhat Nesîm Hâşimî ve Muhammed İdrîs Zübeyr, "Abû Tâ-

hir Al-Silafî: The Life and Works of a Mu-haddith" adıyla kaleme aldıkları makalede (*Hawliat Al-Jamiah Al-Islamiyyah Al-Alamiyyah*, II [Islamabad 1994], s. 1-40) Silefî'nin hadisçiliği üzerinde durmuş ve eserlerini tanıtmışlardır.

BİBLİYOGRAFYA :

Silefî, *et-Tuyûriyyât* (nşr. Me'mûn es-Sagarçî – M. Edîb el-Câdir, Dimaşk 1422/2001, neşredenlerin girişi, s. 18-49; a.e. (nşr. Desmân Yahyâ Meâlî – Abbas Sahr el-Hasan), Riyad 1425/2004, neşredenlerin girişi, I, 77-141, 189-207; Sem'ânî, *el-Ensâb* (Bârûdî), III, 274; İbn Asâkir, *Târîhu Dimaşk* (Amrî), V, 208-211; İbn Nukta, *et-Ta'kyîd li-ma'rifeti ruvâti's-sünen ve'l-esânîd* (nşr. Kemâl Yûsuf el-Hûtî), Beyrut 1408/1988, s. 176-180; İbnü'd-Dübeysî, *Zeylî Târîhi Medîneti's-selâm* (nşr. Beşşâr Avvâd Ma'rûfî), Beyrut 1427/2006, II, 360-361; Ebû Şâme el-Makdisî, *Kitâbü'r-Ravzateyn*, Beyrut, ts. (Dârü'l-cil), II, 16; İbn Hallikân, *Vefeyât*, I, 105-107; Zehebî, *Tezkiretü'l-huffâz*, IV, 1298-1304; a.mlf., *A'lâmü'n-nübelâ'*, XXI, 5-39; Ahmed b. Aybek ed-Dimyâtî, *el-Müstefâd min Zeyli Târîhi Bağdâd* (nşr. Kayser Ebû Ferah, *Târîhu Bağdâd* içinde), Beyrut, ts. (Dârü'l-kütübi'l-ilmiyye), XIX, 68-72; Safedî, *el-Vâfi*, VII, 351-356; Sübkî, *Tabakât*, VI, 32-44; İbnü'l-Cezerî, *Gâyetü'n-Nihâye*, I, 102-103; İbn Nâsirüddin, *Tavzihu'l-Müştebih* (nşr. M. Naîm el-Araksûsî), Beyrut 1414/1993, V, 131-132; Süyûtî, *Hüsnü'l-muhâdara* (nşr. Halîl el-Mansûr), Beyrut 1418/1997, I, 302; Ahmed b. Muhammed el-Makkarî, *Ezhârü'r-riyâz* (nşr. Mustafa es-Sekkâ v.dğr.), Rabat 1398/1978, III, 167-171; Abdülhay el-Kettânî, *Fihrisü'l-fehâris*, II, 994-998; Kays Âl-i Kays, *el-İrâniyyûn*, II/2, s. 562-569; Zirikî, *et-A'lâm* (Fethullah), I, 215-216; M. Mahmûd Zeytûn, *el-Hâfîz es-Silefî eşheru 'ulemâ'iz-zamân*, İskenderiye 1391/1972; Hasan Abdülhamîd Sâlih, *el-Hâfîz Ebû Tâhir es-Silefî*, Beyrut-Dimaşk 1397/1977; Cl. Gilliot, "al-Silafî", *ET* (İng.), IX, 607-609; Sâhib Ca'fer Ebû Cenâh, "el-Hâfîz es-Silefî, Ahmed b. Muhammed", *Mv.AC*, VI, 94-98.



MEHMET EFENDİOĞLU

SİLİFKE

Mersin iline bağlı ilçe merkezi.

Akdeniz bölgesinde Taşucu Limanı'ndan 7-8 km. içeride, Göksu nehrinin kıyıya açılan derin vadisinin güneyinde batıya doğru yaptığı büklümün kenarında kurulmuştur. Günümüzde Göksu'nun doğuya devam eden mecrasının her iki tarafındaki alçak sahaya doğru yayılmış durumdadır. Elverişli coğrafi konumu sayesinde kuruluşundan günümüze kadar meskûn olan şehrin en eski ismi, kurucusu I. Seleucus Nicator'a (m.ö. 312-281) izâfeten Seleucia olup Türk fethi sonrasında Silifke diye anılmıştır. Osmanlı öncesinde, Mezopotamya sınırındaki aynı adı taşıyan yerleşmelerden ayırmak için Thracheia Seleukia (dağlık Silifke) veya "Göksu üzerindeki Seleukia" olarak nitelendirilirken Osmanlı döneminde

Senk (taşlık) Silifke şeklinde zikredildiği dik-ka-ti çeker.

Şehrin iskân tarihi milâttan önce III. yüzyıla iner. Milâttan önce VII. yüzyılda Grekler, bugünkü Taşucu kasabasının bulunduğu kıyı bölgesinde (Aya Todora [Viranşehir]) Holmi kolonisini kurdularsa da bu koloni yeterince gelişemedi ve milâttan önce IV. yüzyıldan itibaren gerilemeye başladı. Büyük İskender'in generallerinden I. Seleucus Nicator, milâttan önce III. yüzyılda bugünkü yerinde Silifke'yi kurarak Holmi halkını buraya nakletti. IV. yüzyılda Kilikya, İzavria bölgesi içinde kabul edildiğinden Dağlık Kilikya'da yer alan Silifke de bir İzavria şehri diye gösterildi. Roma devrinde gelişip büyük binalar ve âbidelerle süslendi, Tarsus ile rekabete girişebilecek düzeye çıktı. Silifke'nin bu gelişiminde güneyde geniş verimli ovaya (Göksu deltası) sahip bulunması, ulaşım elverişli Göksu nehrinin şehrin bitişiğinden geçmesi ve özellikle Kıbrıs'tan gelip Anadolu'nun içlerine nakledilen mallar için bir transit merkezi olması rol oynadı. Bizans idaresinde Silifke doğuda Tarsus ile birlikte Bizans-Arap mücadelesine sahne oldu. Bizans-Arap çekişmesinin sonuna kadar etkili ve sürekli olmasa da Bizans hâkimiyetinde kaldı ve bu dönemde yörenin askerî önemi arttı. Bizanslılar'ın Arap sınırı boyunca oluşturdukları savunma zinciri (kleisura) içinde yer aldı (Seleucia kleisurası). Daha sonra Romanos I. Lakapenos devrinde artan askerî öneme paralel olarak idarî yöneden "thema"lığa yükseldi. Seleucia teması, Lamas ırmağı kenarında Tarsus emîrinin arazisiyle sınırlı olup Silifke'den başka on kaleyi daha ihtiva etmekteydi.

Araplar, 838 yılında Silifke yakınlarında Lamas nehrine kadar geldilerse de Silifke'yi alamadılar. Haçlı seferleri sırasında Bizans İmparatorluğu, Ermeniler'e ve Haçlı destekli Frank hükümdarlarına karşı bir tedbir olarak Silifke ve Korykos (Gorigos, Gürgüs) kalelerini tahkim etti. Ancak Ermeniler, III. Rupen zamanında (1175-1187) Silifke'yi ellerine geçirdi. Silifke ve çevresine 1180 yılından sonra yerleşme amacıyla yoğun biçimde göçebe Türkmenler geldi. Bunlar 1187'de Sîs'e (Kozan) kadar ilerlediler. Bazı tarihî kaynaklarda yer alan, II. Kılıcarslan'ın Silifke ve sahililerini fethettiğine dair bilgiler bu Türkmen hareketinden dolayıdır. Selçuklu hücumlarına karşı koymaktan âciz kalan II. Leon, kendilerine yardım etmeleri için Lârende ile Silifke'yi Saint Jean şövalyelerine terketti (1210); böylece Silifke ve çevresi uzun müddet Kıbrıs ile yakın ilgisi olan Saint Jean şövalyelerinin elinde kaldı.

Bir süre sonra Karamanlılar'ın ceddî ve Karaman Bey'in babası Nûre Süfî (Nûr Süfî), Ereğli Kalesi'ni fethederek İçel'deki Silifke Kalesi'ne saldırıp hâkimini öldürdü. Karamanlılar tarafından fethedilen bu bölgenin sınırları sahilde Silifke ve Gürgüs kıyılarına kadar uzandı. Karamanlılar bu dönemde Silifke'ye birçok defa saldırdı. Tarihçi Şikârî, Karamanoğlu Mehmed Bey'in kardeşlerinden Kasım'a Ermenek'in, Halil'e Mut ve Silifke'nin idaresini verdiğini aktarıp Silifke'yi Karaman toprağı diye gösterse de Silifke muhtemelen daha geç tarihte, 760'tan (1359) önce Kıbrıs Kralı IV. Hugues de Lusignan zamanında Karaman idaresine geçmiştir. Zira Hugues'in yerine Kıbrıs kralı olan oğlu I. Pierre de Lusignan'ın, Türkmenler'in eline geçen sahil şehirlerini geri almak için giriştiği mücadele sırasında Silifke'nin artık Kıbrıs hâkimiyetinde olmadığı görülür. Silifke, Osmanlı-Karaman mücadelesinde Karamanoğulları'nın sığınağı haline geldiği gibi Karamanoğlu İbrâhim Bey'in vefatına (869/1464) yakın kardeşler mücadelesine de sahne oldu. İbrâhim Bey, büyük oğlu İshak Bey'i diğer oğullarına tercih ettiğinden İshak Bey, Silifke merkez olmak üzere İçel bölgesini hâkimiyeti altına aldı. Daha sonra Osmanlılar'ın desteklediği Pîr Ahmed Silifke'ye hâkim oldu.

872 (1468) ilkbaharında Karaman seferine çıkan Fâtih Sultan Mehmed, Konya ile Gevele Kalesi'ni alıp bu bölgeyi Karaman beylerbeyliği olarak teşkilâtlandırıp idaresini Şehzade Mustafa'ya verdiğinde Silifke ve Karataş bunun dışında kaldı. Nitekim 1471'de Silifke Kalesi, Karamanoğlu İshak Bey'in oğlu ve eşinin idaresindeydi. Ancak babasının ölüm haberi karşısında ümitlerinin kırılması ve Silifke hariç "nevâhî-i Karaman"ın Osmanlı idaresine girmesi üzerine kaleyi muhafazada güçlük çeken İshak Bey'in oğlu, Fâtih Sultan Mehmed'e haber göndererek bağlılığını ve hisarı teslim etmek istediğini bildirdi. Bunun üzerine Gedik Ahmed Paşa 1472'de İçel'e gidip Silifke Kalesi'ni teslim aldı. Fakat Karamanoğlu Kasım Bey, aynı yıl Akdeniz'de bulunan Haçlı donanmasının da yardımı ile Silifke Kalesi'ni geri almayı başardı. 1473'te Otlukbeli Savaşı'nı kazanan Fâtih Sultan Mehmed, oğlu Şehzade Mustafa ile Gedik Ahmed Paşa'yı Silifke ve çevresinin zaptıyla görevlendirdi. Karaman iline yürüyen Gedik Ahmed Paşa, Ermenek ve Manyan kalelerini alıp Silifke'ye yöneldi. Daha önce Osmanlı hizmetinde bulunmuş kale topçularının yardımıyla kaledeki barutun ateşe verilmesi kısa sürede

Silifke Kalesi'nin zaptedilmesini sağladı. Şehzade Cem'in 887'de (1482) Rodos'a girmesinden sonra II. Bayezid'e sığınan Karamanoğlu Kasım Bey'e Silifke merkez olmak üzere Mut yakınlarındaki Hucendi Beli'nden Akdeniz'e kadar olan topraklar iktâ edildi. Bir yıl sonra Kasım Bey'in ölümlüyle Silifke ve çevresi kesin biçimde Osmanlı idaresine girmiş oldu.

Osmanlı idaresi altında Silifke ve çevre yerleşim merkezleri İçel adıyla sancak olarak teşkilâtlandırılıp Karaman vilâyetine bağlandı. Sancak merkezi Silifke olduğundan sancak adı arşiv belgelerinde İçel ile birlikte birçok defa "livâ-i İç il nâm-ı diğer Silifke" şeklinde, bazan da sadece "livâ-i Silifke, sancak-ı Silifke" diye kaydedilmiştir. 962 (1555) tarihli *Tahrir Defteri*'nde Silifke şehri mukâataasına ait kayıtlar İçel beyinin Silifke'de ikamet ettiğini göstermektedir. 1082'de (1671) İçel sancağını gezen Evliya Çelebi de sancak beyinin Silifke'de oturduğunu belirtir. XVIII ve XIX. yüzyıllarda Silifke'nin yanı sıra Ermenek ve Mut şehirleri İçel sancağına uzun süre merkezlik yapmıştır. Sancak merkezinin tayini meselesi, özellikle Ermenek ve Silifke kazaları arasında bir anlaşmazlık konusu olurken sancak beyleri, Ermenek etrafının engebeli olup devlet işlerini görmede güvenlik ve ulaşım zorluğu yaşamaları, Silifke'nin Kıbrıs ve vilâyet merkezi olan Adana'ya yakınlığı dolayısıyla güneydeki Silifke'de oturmayı tercih etti.

Silifke, antik döneme ait bina kalıntıları ve arkeolojik buluntulara göre yaklaşık bugünkü şehrin bulunduğu yerde ortaya çıkmıştır. Daha sonra kaleden Göksu nehrine kadar olan kesimde yerleşim alanları kuruldu. Nitekim Mukaddem Dede ve Tevekküllü Sultan türbeleri etrafında oluşan Mukaddem ve Saray mahalleleri şehrin en eski yerleşim alanlarıdır. Evliya Çelebi, yalnız bir kaya üzerinde yirmi üç kuleden oluşan müstahkem kalesinin bulunduğu, içinde bir cami ile birlikte altmış toprak damlı evin yer aldığına, kalenin doğu ve güney yamaçlarında üç cami ve bunların yanı sıra çok sayıda toprak damlı evin var olduğuna işaret eder. Silifke'nin başlık ve bahçelik olduğunu belirten Evliya Çelebi, mahkemesinin köprü başında ve buna yakın paşa sarayının su kenarında bulunduğunu, köprü başında bir bâcdâr odasının yer aldığını kaydeder.

Aslında XVI. yüzyıla ait tahrir kayıtları, kale içindeki yerleşimler dikkate alınmazsa Silifke'nin tek mahalleden oluşan, birer cami, han, zâviye ve bunların etrafında

dükkânlardan (elli civarında) meydana gelen küçük bir kasaba hüviyetinde olduğuna işaret eder. Bu özelliğin, en azından nitelik yönüyle XIX. yüzyıl sonuna kadar çok fazla değişmeden devam ettiği anlaşılmaktadır. Silifke Kalesi'ndeki askerî garnizon dışında sivil nüfus ve yerleşme XVI. yüzyıl boyunca zayıf kalmıştır. Nitekim 906'da (1500) on yedi hâne, bir mücerret (bekâr erkek) olmak üzere seksen-seksen beş kişi, 928'de (1522) otuz yedi hâne, yedi mücerret olmak üzere 190-195 kişi buraya yaşıyordu. 962'de (1555) kırk beş hâne, bir mücerret (225-230 kişi) ve 992'de (1584) elli altı hâne, kırk iki caba (320-325 kişi) nüfusu bulunmaktaydı. Şehirde herhangi bir gayri müslim topluluk yaşamıyordu. Nüfusta XVI. yüzyıl boyunca durgun seyreden artış daha sonraki dönemlerde de sürdü. Temettuât defterlerine göre 1260'ta (1844) Silifke şehrinin nüfusu en az doksan dokuz hâne idi ki üç asır önceye göre kayda değer bir yükselmeden bahsedilemez. Ancak XIX. yüzyılın sonlarında Silifke fizikî bakımdan tam bir kasabaya dönüştü. *Adana Vilâyeti Salnâmesi*'nden (1305/1887-88) buranın beş mahalle ve 400 hânedan meydana gelen bir kasaba olduğu anlaşılır. Silifke Kalesi'nde dizdar, müstahfiz ve kaza idaresinde görevli yönetici konumundaki kişilerin dışında halktan yaşayanlar da vardı. Öte yandan 1584'te kış ve yaz kaleden meskûn olarak belirtilenlerin altmış dört nefer olduğu defterde kayıtlıdır. Kaledeki muhafız sayısı 882'de (1477) 206 kişiydi; 928'de (1522) bu sayı 164'e indi ve zamanla daha da azaldı.

Silifke kazasının kır kesiminde nüfusun önemli bir kısmı köylerde toplanmıştı. 1500 yılında bölgedeki köy sayısı seksen dört, 1518'de 102, 1555'te 101, 1584'te 104'tür. Silifke'de köylerdeki nüfusun yanı sıra mevsimlere bağlı olarak yaz ve kış hareket halinde bulunan, konar göçer teşekküller de vardı. XVI. yüzyılda Silifke bölgesinde en önemli ve nüfusu en yoğun cemaat Bozdoğan cemaatidir. Bıçakçılar, Burhanlar, Seydiler, Kara Ömerli, Köseli ve Kargın cemaatlerinden oluşan Bozdoğan boyunun bir kısmı Silifke kazası kır kesiminde, diğer önemli bir kısmı Gülnar, Alâiye, Tarsus ve Adana'da bulunuyordu. Silifke'de Bozdoğan dışındaki yörük boyları Ağar, Teke, Bozkırlı, Şamlı, Moğultay ve Tokuzlu'dur. Silifke kazası köylerinin 1500 yılında 10.000, 1518'de 16.000, 1555'te 27.500 ve 1584'te 28.500 dolayında nüfusu mevcuttu. Ayrıca konar göçer gruplar XVI. yüzyıl boyunca 2500-4900 arasında nüfusa sahipti. Silifke kazasının XX. yüz-

Yıl başlarında nüfusu kaza merkezi ve sek-sen dört köyle birlikte 28.183'tü.

Tarihî eserler yönünden zengin olan Silifke'nin önemli bir yeri Silifke Kalesi olup ilçe merkezinde şehre hâkim bir tepede kaya üzerine inşa edilmiştir. Kalenin kuruluşu İlkçağ'lara kadar uzanır. Yirmi üç kule ve burcu bulunan kalenin çevresi 4827 m. olup savunma hendeği yoktur. Silifke Kalesi dışında şehre yakın Taşucu körfezinde Akçakale ile (Aklıman, Akkale, Yeni-cekale) Mara (Eskihisar) önemli iki kaleydi. XVI. yüzyılda Silifke şehrinde kale içinde ve dışında birer cami bulunmakta olup bunlar günümüze kadar gelmiştir. Camilerin kuruluşu hakkında bilgi yoktur. Sadece 924 (1518) tarihli *Evkaf Defteri*'nde kaledeki caminin Dizdar Ali binası olduğu kayıtlıdır. Evliya Çelebi, kaledeki caminin Sultan Bayezid tarafından yaptırıldığını belirtirken kale varoşundaki cami için, "Çarşı içinde kâr-ı kadîm Sultan Alâeddin Camii tarzı kadîm bir alçak minareli camidir" diye tarif ederek Selçuklu Sultanı I. Alâeddin Keykubad dönemi eseri olduğuna işaret etmektedir. Birçok onarım gören ve yöre halkınca Çarşı Camii diye anılan cami bugün çarşı içinde ve dükkânlarla sarılmış durumdadır. Vakıfları arasında şehir hamamı, Arnavut Hamza Hanı kira geliri de vardır. Diğer bir camisi Gökse nehrinin güney yakasında bulunan Reşâdiye Camii'dir. Sultan Mehmed Reşad zamanında Nüzhet Paşa tarafından 1912 yılında yaptırılmıştır. Tarihî camilerin yanında Silifke'de ayrıca Tevekküllü Zâviyesi bulunmaktadır. Kıbrıs adasının fethinden (1571) altmış yıl önceye kadar Silifke'ye gelip giden olmadığından Tevekküllü Zâviyesi fonksiyonunu kaybedip medrese olarak kullanılırken Kıbrıs fethini müteakip şehirden gelip geçenlerin çoğalmasından dolayı tekrar zâviye şeklinde kullanılmaya başlanmıştır. Bugün zâviye bulunmayıp aynı adı taşıyan türbe Saray mahallesi sınırları içinde Gökse nehri kenarında ve köprü başındadır. Silifke'deki antik dönem eserleri arasında şehir ortasından geçen Gökse nehrinin üzerindeki taşköprü, şehrin doğusunda ve bugün sadece temel duvarları görülebilen "Stadium", şehir merkezinde bulunan Jupiter Tapınağı, Meryemlik adı verilen yerdeki Aya Thekla Bazilikası, 14,40 m. uzunluğunda ve 11,40 m. genişliğindeki Tekir Ambarı Sarnıcı, Say mahallesinde bulunan nekropol, Silifke Kalesi'nin doğusundaki tiyatro ve Câmî-i Kebîr mahallesindeki mozaikler önemli bir yere sahiptir.

Silifke, Cumhuriyet'in başlarında İçel ilinin merkeziydi (1927'de 4081 nüfus). 20

Mayıs 1933 tarihinde çıkan 2197 sayılı kanunla İçel iliyle komşusu Mersin ili birleştirilip merkezi Mersin olan yeni İçel ili kurulunca Silifke bu yeni ilçe merkezi şeklinde bağlandı (1933'te kurulan yeni İçel ilinin adı 20 Haziran 2002 tarihinde Mersin olarak değiştirildi). Silifke'nin nüfusu ilk defa 1965'te 10.000'i aştı (11.684 nüfus), 2007 sayımında 52.961'e ulaştı.

BİBLİYOGRAFYA :

BA, *TD*, nr. 1, s. 14, 64-65; nr. 83, s. 179; nr. 272, s. 238, 288-289, 320; nr. 387, s. 287-288; TK, *TD*, nr. 128, s. 492; nr. 265, vr. 226^{a-b}; *Adana Vilâyeti Salnâmesi (1305)*, s. 182; a.e. (1318), s. 197-201; Strabon, *Coğrafya, Kitap XII* (trc. Adnan Pekman), İstanbul 1969, s. 2, 25, 26; İbn Bîbî, *Anadolu Selçukî Devleti Tarihi* (trc. M. N. Gencosman), Ankara 1941, s. 94-98, 131; Şikârî, *Karamanoğulları Tarihi*, s. 10-11, 19, 21, 44-45; İbn Kemal, *Tevârîh-i Âl-i Osman*, VII. Defter (nşr. Şerafettin Turan), Ankara 1991, s. 237-242, 272-277, 281, 312-314, 328-329, 383, 520, 526; Kâtib Çelebi, *Cihânnümâ*, Wien Nationalbibliothek, Mxt. 389, vr. 131^a; Evliya Çelebi, *Seyahatnâme* (Dağlı), IX, 161-163; Fr. Beaufort, *Karamania*, London 1818, s. 222, 226; Ch. Texier, *Küçük Asya* (trc. Ali Suad), İstanbul 1340, III, 274; Arif Müfid Mansel, *Silifke Kılavuzu*, İstanbul 1943, s. 4-6; Nazmi Sevgen, *Anadolu Kaleleri*, Ankara 1959, I, 292-293; W. M. Ramsay, *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası* (trc. Mihri Pektaş), İstanbul 1960, s. 387-388, 400-426; Mustafa Necati Çıplak, *İçel Tarihi*, Ankara 1968, s. 245; E. Honigmann, *Bizans Devletinin Doğu Sınırı* (trc. Fikret Işıltan), İstanbul 1970, s. 40-41, 79; Runciman, *Haçlı Seferleri Tarihi*, II, 38; Bilge Umar, *Türkiye'deki Tarihsel Adlar*, İstanbul 1993, s. 719; Şenol Çelik, *Osmanlı Taşra Teşkilatında İçel Sancağı*:

1500-1584 (doktora tezi, 1994), MÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, s. 15-41, 91-94, 152-191, 197-249; Ayhan Yalçın, *Temettuat Defterlerine Göre Silifke* (yüksek lisans tezi, 2001), Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s. 5-65; Hatice Demirkaya, *Silifke Temettuat Defteri Tahli ve Değerlendirmesi* (yüksek lisans tezi, 2002), Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s. 8-21; Sümer Atasoy, "Silifke", *TTOK Belleteni*, sy. 21 (1969), s. 3; Şehabeddin Tekindağ, "Silifke", *TED*, sy. 2 (1971), s. 141-152; a.mlf., "Silifke", *İA*, X, 643-648; Muzaffer Bener, "Gökse Deltası", *İÜ Coğrafya Enstitüsü Dergisi*, VIII/16, İstanbul 1967, s. 3; Semavi Eyice, "Silifke Çevresinde İncelemeler", *Anadolu Araştırmaları*, IV-V, İstanbul 1977, s. 417-441; a.mlf., "Silifke ve Dolaylarında Yapılan Topraküstü Arkeolojik Araştırmalar Raporu (1978)", *TTK Belleten*, XLIV/173 (1980), s. 111-124.



ŞENOL ÇELİK

SİLİSTRE

Bulgaristan'da tarihî bir şehir.

Günümüzde Silistra şeklinde anılmakta olup Bulgaristan-Romanya sınırında Tuna'nın Bulgaristan'ı terkettiği mevkide adı geçen nehrin sağ kıyısı üzerinde yer alır. Şehrin Türkçe'deki ismi olan Silistre eski Bulgarca Drăstăr kelimesinden türemiştir. Bu kelime de Latince Durostorum sözcüğünün değişmiş halidir. Durostorum muhtemelen eski Dak-Trak dilinde "muhkem yer" anlamına gelen bir isme dayanır. Tarih boyunca kuzeyden gelen kavimlere karşı önemli bir koruma hattı oluşturan ve pek

Silifke'den bir görünüş

